

KVALITETSVURDERING AF

MUSEERNE PÅ VESTFYN

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION TIL KULTURARVSSTYRELSENS KVALITETSVURDERING	2
Vurderingsgrundlag.....	2
Opfølgning	3
MUSEERNE PÅ VESTFYN	4
Nøgletal for museet.....	4
KULTURARVSSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING	5
Fremtid.....	5
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	6
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse.....	6
Ressourcegrundlag	7
Indsamling.....	9
Registrering.....	9
Bevaring	10
Formidling.....	11
Forskning.....	14
Den faste kulturarv - Kapitel 8 arbejde.....	14
KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ MUSEERNE PÅ VESTFYN.....	16

INTRODUKTION TIL KULTURARVSSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturarvsstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturarvsstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om udredningen om bevaring af kulturarven fra 2003 (bevaringsplanen), udredning om museernes formidling fra 2006 (formidlingsplanen), forskningsstrategien for Kulturministeriets område fra 2008, Digitalisering af kulturarven fra 2008, Kulturministeriets digitaliseringsstrategi fra 2009, den internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed fra 2010, den national undersøgelse af museernes brugere i 2010 og endelig Kulturministeriets anbefalinger for god ledelse af selvejende kulturinstitutioner fra 2011.

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturarvsstyrelsens hjemmeside:

www.kulturarv.dk/museer/museumsdrift/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturarvsstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Kulturarvsstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer, består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturarvsstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning og arbejdsplan samt museets indberetning til Kulturarvsstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". Desuden indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune.

Museets forskning vurderes på baggrund af en faglig evaluering foretaget af det relevante faglige råd under Kulturarvsstyrelsen.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturarvsstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed ud fra fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturarvsstyrelsens vurdering og anbefalinger samles i en rapport. Den eksterne forskningsevaluering er bilagt rapporten. Den samlede kvalitetsvurderingsrapport sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturarvsstyrelsens anbefalinger. Kulturarvsstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Museet skal 12 måneder efter godkendelse af opfølgningsplanen skriftligt dokumentere opfølgningen. Kvalitetsvurderingen vil blive afsluttet på et møde med Kulturarvsstyrelsen.

MUSEERNE PÅ VESTFYN

Museerne på Vestfyn er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids kulturhistorie i Assens Kommune. Den arkæologiske virksomhed i kommunen varetages af Odense Bys Museer.

Det Lokalhistoriske Arkiv for Assens By er en afdeling af museet. Arkivalierne er ikke en del af museets samling og er dermed ikke omfattet af museumslovens bestemmelser. Arkivets opgavevaretagelse er ikke omfattet af nærværende kvalitetsvurdering.

Museerne på Vestfyn er en selvejende institution, der blev oprettet i 2000 ved fusion mellem de to statsanerkendte museer, Willemoesgård og Vestfyns Hjemstavns gård, samt de mindre ikke statsanerkendte museer Mands Samling, Ernsts Samlinger og Toldbodhus. Willemoesgårdens Mindestuer åbnede i 1959 og blev statsanerkendt i 1960. Vestfyn Hjemstavns gård åbnede i 1931 og blev ligeledes statsanerkendt i 1960. Ernst Samlinger påbegyndte museumsdrift i 1976. Mands Samling blev åbnet i 1951 og Toldbodhus blev omdannet til museum i 1973.

Assens Kommune er museets hovedtilskudsyder.

Nøgletal for museet

I 2010 havde museet 7.212 besøgende.

Museets samlede indtægter i 2010 var 7.821.193 kr. Tilskuddet fra kommunen var i alt på 4.976.677 kr. og statens tilskud var i alt på 2.112.112 kr.

I 2010 rådede museet over 10 årsværk, hvoraf 2 var videnskabelige medarbejdere.

Museerne på Vestfyn har tilknyttet en række forskellige støtteforeninger: Vestfyns Hjemstavnsforening, Assens og Omegns Museumsforening, Assens Sømandsforening og Museumsfonden Mands Samling. Støtteforeningerne har tilsammen ca. 650 medlemmer.

KULTURARVSSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturarvsstyrelsens samlede vurdering, at Museerne på Vestfyns opgavevaretagelse ikke er tilfredsstillende. Museet lever ikke op til de lovbestemte museumsfaglige forpligtelser om indsamling, bevaring, registrering, forskning og formidling inden for museets ansvarsområde. Der redegøres nærmere herfor i det følgende.

Fremtid

Museerne på Vestfyn står overfor store udfordringer, der kræver væsentlige prioriteringer, hvis det skal leve op til museumslovens krav og forpligtelser. Museerne på Vestfyn og Assens Kommune skal derfor afklare, om der fortsat er et ønske om at opretholde en statsanerkendelse, med de krav og forpligtelser det indebærer i forhold til museumsloven.

Museerne på Vestfyn er orienteret mod at indgå i en større museumsfusion. Der har været drøftelser herom med museerne i Fredericia og Middelfart. Der foreligger ingen konkrete fusionsplaner.

Kulturarvsstyrelsen finder det relevant, at museet orienterer sig i museumslandskabet med henblik på en eventuel fusion. Det skal dog understrege, at en fusion ikke i sig selv vil løse museets udfordringer om utilstrækkelig varetagelse af de faglige, lovbestemte opgaver. Det er Kulturarvsstyrelsens holdning, at museet forud for en fusion med fordel kan arbejde med at skærpe sit faglige arbejdsgrundlag og profil, prioritere og fokusere museets ressourcer i forhold til en skærpet profil samt rette op på den utilstrækkelige museumsfaglige opgavevaretagelse.

Kulturarvsstyrelsens anbefalinger i nærværende rapport bygger på en forventning om, at museet og kommunen fortsat ønsker at opretholde en selvstændig statsanerkendelse af museet. Kulturarvsstyrelsen står til rådighed og indgår gerne i drøftelserne med museet og kommunen om museets videre udvikling og fremtid.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

Arbejdsgrundlag

Af museets vedtægter fremgår det, at museets ansvarsområde er nyere tids kulturhistorie i Assens Kommune. Museet har inden for sit ansvarsområde en række fokusområder, der vedrører almuekultur 1750-1900, landbrug 1850-1950, sø- og færgefart, Englandskrigene 1801-14, traditionelle håndværk før 1950, kunstnere fra Assens, porcelæn, sølvtoj og borgerkultur 1750-1925. Museet oplyser, at tiden efter 1945 kun sparsomt er repræsenteret på museet.

Museets mission er, at virke for sikringen af Danmarks kulturarv i Assens Kommune og belyse tilstande og forandringer inden for kulturhistorien med særlig vægt på nyere tids kulturhistorie. Visionen for museet er gennem et aktivt formidlingsarbejde at gøre sin samling og sin viden tilgængelig for alle befolkningsgrupper. Museet vil udbrede kendskabet til såvel egen som anden forskning i både samlingens genstande og områdets historie i almindelighed.

Kulturarvsstyrelsens indtryk er, at museets emnemæssige fokus inden for ansvarsområdet er vidtrækkende og fremstår ikke fokuseret i forhold til, hvad der er særegent for museets ansvarsområde. Museets arbejdsgrundlag udstikker ikke en entydig retning for museets arbejde.

Organisation

Museerne på Vestfyn blev oprettet i 2000 ved fusion mellem de to statsanerkendte museer Willemoesgård og Vestfyns Hjemstavns gård samt de mindre ikke statsanerkendte museer Mands Samling, Ernsts Samlinger og Toldbodhus. Forud for fusionen i 2000 havde Statens Museumsnævn indstillet til kulturministeren, at de to statsanerkendte museer Willemoesgård og Vestfyns Hjemstavns gård fik frataget statsanerkendelserne på grund af museernes spinkle økonomi og utilstrækkelige varetagelse af lovbestemte opgaver. Glamsbjerg og Assens kommuner besluttede med Kulturministeriets accept, at de to museer skulle fusionere sammen med de tre mindre museer, og at det nye samlede museum skulle oppebære én statsanerkendelse.

Museerne på Vestfyn omfatter i alt fem udstillingssteder; Vestfyns Hjemstavns gård, Willemoesgård, Mands Samling, Ernsts Samlinger og Toldbodhus.

Ledelse

Museets bestyrelse består af seks mænd. Et medlem er udpeget af Assens Byråd og de øvrige bestyrelsesmedlemmer udpeges af museets støtteforeninger. Ingen af bestyrelsesmedlemmerne er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer.

Kulturministeriet har i 2011 udsendt publikationen ”God ledelse i selvejende kulturinstitutioner”. Baggrunden for anbefalingerne er stigende krav til ledelsen af kulturinstitutioner. Anbefalingerne skal styrke bestyrelser og direktioner i forhold til at løfte de ledelsesmæssige opgaver og det ansvar, som loven og bekendtgørelsen pålægger dem, samt understøtte at tilskudsmodtagere løser offentligt finansierede op-

gaver professionelt, kompetent og effektivt. Kulturministeriets mål med anbefalingerne er, at kulturinstitutionernes ledelse sætter sig ind i anbefalingerne og tager dem i anvendelse med de nødvendige tilpasninger til institutionens forhold.

Det er Kulturarvsstyrelsens holdning, at museets arbejdsgrundlag, organisation og ledelse efterlader indtryk af, at museet består af adskilte udstillinger uden indbyrdes sammenhæng, fælles profil og fokus. Der synes ikke siden fusionen af de fem institutioner i 2000 at være arbejdet mod, at skabe et fælles fagligt arbejdsgrundlag og en profil, der integrerer de enkelte enheder og bidrager til, at museet fremstår med en samlet og sammenhængende profil udadtil. Opdelingen i de oprindelige fem institutioner er trods fusionen fortsat afspejlet i museets arbejdsgrundlag, organisation og bestyrelse. Dette har indflydelse på museets samlede virke.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets arbejdsgrundlag enstemmigt favner så bredt, at det er ufokuseret i forhold til museets faglige og geografiske ansvarsområde
- at museet ikke er én sammenhængende institution godt ti år efter fusionen.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet prioriterer arbejdet med udvikling af museets arbejdsgrundlag og organisation med henblik på at samle institutionen om en fælles vision og skærper museets faglige profil i forhold til, hvad der er særegent for museets faglige og geografiske ansvarsområde
- at bestyrelsen for Museerne på Vestfyn følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse, herunder at bestyrelsen løbende vurderer sin sammensætning, og hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne udføre sine opgaver.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets samlede indtægter i 2010 var 7.821.193 kr. Tilskuddet fra kommunen var i alt på 4.976.677 kr. og statens tilskud var i alt på 2.112.112 kr. Heraf er ca. 2.500.000 kr. tilført museet som lønkompensation. Museets samlede personaleudgifter var 4.158.686 kr. i 2010. Museet anvendte 1.694.394 kr. på lokaler, ejendomme, friarealer, husleje og prioritetsrenter og – afdrag.

Kommunen oplyser, at museet ikke kan forvente en forhøjelse af det kommunale driftstilskud.

Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at museets omsætning - målt ved de samlede bruttoudgifter i 2009 - lå i den midterste tredjedel af alle landets statsanerkendte museer. Museet har således ikke et usædvanligt spinkelt økonomisk ressourcegrundlag.

Personale

I 2010 rådede museet over 10 årsværk, hvoraf 2 var videnskabelige medarbejdere. De øvrige årsværk udgøres af ansatte i fleksjobs eller lignende ordninger og medarbejdere i tidsbegrænset ansættelse. Museet har tillige frivillige tilknyttet. Museet oplyser, at 2/3 af de ansatte er i en tilskudsordning. I 2010 brugte museet ca. 53 % af budgettet på personale.

Det er Kulturarvsstyrelsens opfattelse, at det videnskabelige personalegrundlag, der er til rådighed for at løse de museumsfaglige opgaver, er begrænset. En stor del af museets personaleressourcer bidrager ikke til at varetage de lovbestemte museumsfaglige opgaver.

Bygninger

Museets samlede bygningsmasse omfatter Willemoesgård, Vestfyns Hjemstavns gård, Mands Samling, Ernsts Samlinger og Toldbodhus. Willemoesgård er som det eneste ejet af Assens Kommune. De øvrige bygningskomplekser er ejet af museet. Alle bygningerne er enten fredede eller bevaringsværdige, hvilket stiller særlige krav til vedligeholdelsen. Museet opfatter de enkelte bygninger som en væsentlig del af museets formidling af ansvarsområdet. De enkelte bygninger har en lang historik, og er de fleste steder tæt forbundet med de samlinger, der formidles de respektive steder.

Der foreligger ingen samlet, prioriteret vedligeholdelsesplan for museets bygninger. I 2010 anvendte museet 21 % af budgettet på bygninger og bygningsrelateret arbejde.

Det er Kulturarvsstyrelsens indtryk, at museet bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på opgaver vedrørende bygninger og udenomsarealer, der ikke er relateret til de museumsfaglige opgaver.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets råder over et begrænset antal videnskabelige medarbejdere til at løse de museumsfaglige opgaver
- at museets ressourceforbrug på bygninger og andre ikke-museumsfaglige opgaver udgør 1/4 af museets udgifter og lægger beslag på over halvdelen af museets medarbejdere.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet i højere grad prioriterer ressourcer til de museumsfaglige opgaver
- at museet sikrer, at personalesammensætningen understøtter museets arbejde med de faglige, lovbestemte opgaver inden for ansvarsområdet, herunder en prioritering af videnskabeligt personale, der kan bidrage til en professionel varetagelse og udvikling af museets opgaver
- at museet udarbejder en vedligeholdelsesplan for bygningerne, herunder en plan for de løbende udgifter
- at museet i lys af et fornyet, fagligt fokuseret arbejdsgrundlag tager stilling til, hvordan museets samlede bygningsmasse bedst understøtter museets videre udvikling, herunder de enkelte bygningers anvendelse og betydning for museets samlede opgavevaretagelse.

Indsamling

Museet er forpligtet til at indsamle systematisk inden for sit ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Museerne på Vestfyn har ingen nedskrevet indsamlingspolitik. I 2009/2010 har museet indsamlet 13 genstande passivt. Museet oplyser, at det ikke indsamler grundet fravær af egnede magasinforhold samt et væsentligt registreringsefterslæb i den eksisterende samling.

Museet har en større kunstsamling, som ikke er indsamlet efter kulturhistoriske kriterier. Museet oplyser i sin arbejdsplan, at det er ønskeligt at erhverve samtidskunst til kunstsamlingen.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har en indsamlingspolitik
- at museet ikke indsamler aktivt og systematisk inden for sit ansvarsområde
- at museet indsamler kunst uden særlig tilknytning til museets kulturhistoriske ansvarsområde.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet udarbejder en indsamlingspolitik, der sikrer, at museet fører en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis inden for sit ansvarsområde. Indsamlingspolitikken skal relatere sig til museets ansvarsområde.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre - Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

Museet har indberettet til Kulturarvsstyrelsens statistik - Danske museer i tal, at museets samling omfatter i alt 21.300 genstande. Museet skønner, at ca. halvdelen af samlingen er registreret. Museet har dog ikke et samlet overblik over antallet af genstande i samlingen. 10.531 genstande er indberettet til de centrale kulturarvsregistre. Af museets handlingsplan for registrering fremgår det, at museet skal have afsluttet sit registreringsefterslæb i 2015.

Museet har en registrator, der har særlige kompetencer til formålet.

Museet er særligt udfordret af omfanget af uregistrerede samlinger og genstande, der blev tilført museet ved fusionen i 2000.

Det er Kulturarvsstyrelsens indtryk, at museet har prioriteret opgaven og arbejdet systematisk med den omfattende registreringsopgave. Men det vil være nødvendigt at prioritere yderligere ressourcer til opgaven, hvis eftersløbet skal afvikles indenfor overskuelig fremtid.

Museet har fra Kulturarvsstyrelsens elektroniske registreringspulje modtaget 185.000 kr. de seneste 4 år. Heraf blev de 118.000 kr. givet til museet i 2009 til OCR-scanning af 7.500 genstandskort.

Det er tilfredsstillende

- at museet har en registrator med de nødvendige kompetencer.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har overblik over samlingen
- at museet har et væsentligt registrerings- og indberetningsefterslæb.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til målrettet og systematisk at skabe overblik over samlingen
- at museet prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til at indhente sit registrerings- og indberetningsefterslæb.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Museerne på Vestfyn råder over magasinplads i staldene på en gård i Dærup, tekstil- samt loftmagasin i Ernsts Samlinger, på Hjemstavnsgården og loftet på Willemoesgård.

Bevaringscenter Fyn har i 2011 gennemgået museets magasiner. Bevaringscenteret påpeger, at museets magasiner – bortset fra tekstilmagasinet – er overfyldte og uegnede til opbevaring på grund af dårlige klima- og lysforhold og tilstedeværelsen af skadedyr. Bevaringscenter Fyn betegner bevaringsforholdene som ”fortvivlende med risiko for relativ hurtig fysisk, kemisk og biologisk nedbrydning af museumsgenstandene.” Klimaforholdene kan ikke reguleres og i visse tilfælde er de skadelige for museumsgenstande. Der er hyppige angreb af skadedyr. På Kulturarvsstyrelsens besigtigelse fremgik det, at flere genstande allerede har synlige skader på grund af de dårlige bevaringsforhold.

Genstandene i tekstilmagasinet er velopbevarede, og det er muligt at danne sig et overblik over samlingen. Magasinet er dog for tørt for tekstiler og derfor ikke velegnet på længere sigt.

Bevaringscenter Fyn konkluderer endvidere, at udstillingsstederne er uegnede til langtidskonservering af museumsgenstande, men at genstandene i udstillingerne fortsat er i god stand. Dog er klimaforholdene og skadedyrsangreb på Mands Samling og Hjemstavnsgården meget problematiske.

Museet har indgået i drøftelser med de øvrige museer på Fyn om etablering af et nyt fællesmagasin. Der foreligger ingen konkrete planer herfor endnu. Museerne på Vestfyn har derfor købt sig ind i Vejle Konserveringscenters fælles museumsmagasiner, der forventes at stå klar i sommeren 2012. Museet får på den måde mulighed for i nær fremtid at opmagasinere de genstande, som er mest bevaringsværdige. Men det dækker ikke museets samlede magasinbehov.

Museet har ikke en samlet, prioriteret plan for samlingens bevaring.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets magasiner ikke er egnede til at opbevare museumsgenstande
- at museets genstande har synlige skader på grund af dårlige bevaringsforhold
- at museet ikke har en samlet bevaringsplan.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet prioriterer at gennemføre en samlingsgennemgang med henblik på at skabe overblik over samlingen. Museet kan søge tilskud til en samlingsgennemgang fra Kulturarvsstyrelsens bevaringspulje.
- at museet som led i samlingsgennemgangen foretager en udskillelse fra samlingen med henblik på at fokusere samlingen på de dele, der har forsknings- og formidlingsmæssig værdi i forhold til ansvarsområdet og et skærpet fagligt arbejdsgrundlag
- at museet med udgangspunkt i Konserveringscenterets rapport, udarbejder en prioriteret plan for samlingens bevaring, herunder såvel den præventive som den udbedrende bevaringsindsats.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for omverdenen.

Museet formidler sit ansvarsområde på Willemoesgård, Vestfyns Hjemstavns gård, Mands Samling, Ernsts Samlinger og Toldbodhus. Herudover tilbyder museet byvandring, cykelture, busture, foredrag og andre aktiviteter.

I hovedbygningen i den firlængede Hjemstavns gård er udstillet interiør fra forskellige tider. Der er ingen genstandsforklaring i udstillingen og museet oplyser, at brugerne er utilfredse med den manglende formidling om genstandene. I de øvrige længer er der vognporte med landbrugsgenstande og -køretøjer, som ikke formidles. Vognportene må betegnes som åbne magasiner. Der er adgang til Hjemstavns gårdens gårdsplads og vognporte døgnet rundt. I tilknytning til Hjemstavns gård er et mindre urmagerhus med billettering og museumsbutik. I urmagerhuset er der en mindre udstilling med urmagerværktøj fra urmageren i Køng. Derudover er der en lille smedje. Hjemstavns gårdens udenomsarealer, tilhørende museet, anvendes til dyrkning af kulturplanter i samarbejde med NordGen. Museets formidler primært ved omvisninger. Hjemstavns gård havde i 2010 et besøgstal på 3.381. De fleste

brugere kommer på Hjemstavsgården i forbindelse med aktiviteter, der afspejler livet på landet som for eksempel høstfest i september.

Ernst Samlinger ligger i den gamle sølvvare fabrik i Assens. Den permanente udstilling er en mindestue over den tidligere sølvvarefabrikant Frederik Ernst. Udstillingen er opstillet i samarbejde med F. Ernst i 1976. Samlingen viser porcelæn, sølvtøj og antikviteter fra ind- og udland. Udstillingen kan kun besøges på omvisninger. I 2010 havde udstillingen et besøgstal på 1.540.

Mands Samling blev skabt af altnuligmanden Anthon Jensen i 1950'erne. Samlingen er udstillet i et lille byhus i centrum af Assens. Udstillingen er fra 1970, hvor ejeren døde. I byhusets gårdbygninger findes alt fra oldsager og gammelt køkkentøj over landbrugsmaskiner, grammofoner, våben og brand-sprøjter til en hestetrukket ambulance. Udstillingen kan kun besøges på omvisninger. I 2010 havde udstillingen et besøgstal på 161.

Toldbodhus blev et museum i 1973. I den fredede toldkammerbygning har den lokale sømandsforening bevaret interiøret og udstillet skibsmodeller og maritime genstande. Udstillingen kan kun besøges på omvisninger. I 2010 havde udstillingen et besøgstal på 196.

På Willemoesgården – som består af to bygninger – er der dels en udstilling om byens historie og søfart, herunder særligt englandskrigene og om apotekervæsen. De besøgende introduceres ved traditionel montre og plancheformidling. Der er særligt fokus på søhelten Willemoes, som blev født i den ene af disse udstillingsbygninger. Dels en udstilling af værker af maleren Dankvart Dreyer, der blev født i bygningen, samt værker af andre kunstnere med relation til Assens. Der var tillige en mindre særudstilling af kunstneren Alexander Thieme. Udstillingen af kunstværker er ikke sat i relation til museets kulturhistoriske ansvarsområde. Willemoesgården havde i 2010 et besøgstal på 1.934.

Der er ingen moderne formidlingsformer eller brugerinddragende faciliteter på udstillingsstederne. Museet har i samarbejde med studerende fra RUC iværksat deltaget i et pilotprojekt der skal formidle til folkeskolens ældste klassetrin via smartphones. Museets udstillinger er alle af ældre dato, og det er primært permanente udstillinger/mindestuer. Der er kun få og små særudstillinger.

Fra museets forlag er udgivet flere bøger. En antologi om sognebarnet Rasmus Nyerup "I gamle bøger, i oplukte høje", et lille skrift "Noget om søhelten Peter Willemoes – og lidt om byen Assens" og en lokalhistorisk skildring "Miraklet i skoven" af Assens Skovpavillion i anledning af 125-års jubilæum.

Museet har 3 undervisningstilbud på www.musko.dk. To af tilbuddene er kunsthistoriske undervisning i samlingen. Kunsthistorie er ikke museets ansvarsområde. I 2009 besøgte 16 skoleklasser museets forskellige udstillinger.

I 2010 havde museet samlet 7.212 besøgende. Museet har haft en tilbagegang på 19 % i besøgende fra 2009, hvor de havde 8.899 besøgende.

Museet har ikke fået udarbejdet en individuel rapport i Kulturarvsstyrelsens nationale brugerundersøgelse for 2010, da der ikke er indsamlet tilstrækkelige spørgeskemaer til, at tallene kan analyseres.

Museets udstillingssteder har åbent inden for dagtimerne i sommerperioden. På Mands Samling er der åbent og omvisninger hver torsdag i juni, juli og august. Om vinteren er det kun Willemoesgården, der har åbent. De andre udstillingssteder er i princippet lukket, men det er muligt at bestille omvisninger.

Museet er ved at opbygge en ny hjemmeside. Hjemmesiden er overskuelig, men den mangler at blive færdiggjort. Den har ikke brugerinddragende faciliteter.

Museet indgår ikke i relevante netværk med andre museer om udvikling af sin formidling.

Museet har ingen nedskrevet strategi for sit samlede formidlingsarbejde. Kulturarvsstyrelsen vurderer, at museets formidling fremstår ufokuseret og uden indbyrdes sammenhæng. Formidlingsindsatsen bærer præg af opdelingen i de oprindelige fem fusionerede institutioner. Der synes ikke at være sammenhæng i museets samlede formidlingsindsats.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at mange af museets udstillinger har et yderst begrænset antal brugere
- at museet ikke har en strategi for sin samlede formidling
- at museet ikke har tidssvarende og perspektiverede udstillinger
- at museet fortrinsvis formidler gennem omvisninger
- at museet ikke benytter moderne formidlingsformer
- at museet ikke har tilstrækkelig brugergrundlag til at indgå i den nationale brugerundersøgelse
- at museet ikke indgår i relevante netværk om udvikling af sin formidling
- at museet bruger ressourcer på at formidle kunst, der ikke er relateret til museets kulturhistoriske ansvarsområde.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet i lys af et skærpet fagligt arbejdsgrundlag udarbejder en strategi for museets samlede formidlingsindsats inden for sit ansvarsområde
- at formidlingsstrategien bidrager til en differentieret formidlingsindsats inden for museets samlede ansvarsområde, herunder differentiering i forhold til forskellige brugergrupper og i forhold til brug af forskellige formidlingsformer
- at museet udarbejder undervisningstilbud der er tilpasset trinmål og læreplaner
- at museet deltager i den nationale brugerundersøgelse med henblik på at tilvejebringe større viden om museets brugere, og disses ønsker og forventninger til museet. Brugerundersøgelsens resultater vil være et nyttigt værktøj for museet i forhold til en udvikling og differentiering af museets formidlingsindsats.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske og stille sin viden til rådighed for omverdenen.

Museet er som led i kvalitetsvurderingen blevet bedt om at indsende museets forskningspublikationer for de seneste 4 år med henblik på en forskningsevaluering. Repræsentanter fra Nyere Tids Kulturhistoriske Råd har evalueret museets forskning.

Det er rådets vurdering, at museets forskningsindsats er særdeles sparsom, nærmest ikke eksisterende. Publikationerne har ikke forskningsbidrag fra museets fastansatte faglige personale. Der har således ikke været publiceret forskning fra museet i de seneste fire år (se bilag 1). Museet oplyste, at der i efteråret 2011 bliver publiceret en ny bog om færgeruten Assens – Ærøsumd.

Museet har ikke en nedskrevet forskningsstrategi.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har publiceret forskning indenfor de seneste 4 år
- at museet ikke har en forskningsstrategi.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet i lys af et skærpet fagligt arbejdsgrundlag udarbejder en forskningsstrategi for museets samlede ansvarsområde. Strategien skal omfatte en plan for, hvorledes museet vil afsætte de nødvendige ressourcer til varetagelse af forskning, hvorledes museet vil indgå i relevante faglige miljøer og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner om varetagelse af forskningsopgaven
- at museet prioriterer, at det faglige personale får mulighed for at forske, og at forskningen bliver udgivet.

Den faste kulturarv - Kapitel 8 arbejde

De statsanerkendte museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlig kulturarv i kulturlandskabet sikres, bevares og inddrages i udviklingen af lokalområdet.

Museet oplyser, at de har bidraget til 2 lokalplaner og behandlet 676 bygge- og anlægssager. Museet prioriterer forvaltning af den faste kulturarv i Assens Kommune som en vigtig arbejdsopgave.

Assens Kommunen oplever, at museet udfylder sin rolle og leverer et fagligt og konstruktivt bidrag til kommunens plan- og udviklingsarbejde i forbindelse med forvaltningen af den faste kulturarv. Assens Kommune har udpeget museets leder, som den ene af kommunens to kontaktpersoner i det landsdækkende projekt ”Bygningskultur 2015”.

Det er tilfredsstillende:

- at museet bidrager aktivt og konstruktivt til kommunens plan- og udviklingsarbejde, og at museets bidrag opleves som værdifuldt for kommunen.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet fortsat udvikler sin rolle som aktør i den kommunale planlægning og udvikling
- at museet prioriterer sin indsats i forhold til udviklingsfasen i kommunernes plan- og udviklingsarbejde, med henblik på den bedst mulige effekt.

KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ MUSEERNE PÅ VESTFYN

Kvalitetsvurderingsbesøget på Museerne på Vestfyn fandt sted den 23. august 2011.

Fra museet deltog: Bestyrelsesformand for Museerne på Vestfyn Hans K. Christensen, næstformand i bestyrelsen for Museerne på Vestfyn John Koppel og museumsleder for Museerne på Vestfyn Sven Rask.

Fra Assens Kommune deltog: Plan og kulturchef ved Assens Kommune Peter Nielsen.

Fra Kulturarvsstyrelsen deltog: Souschef Kathrine Lehmann, konsulent Berit Fruelund Kjærside og konsulent Bobo Krabbe Magid.

På kvalitetsvurderingsbesøget blev følgende steder besigtiget: Vestfyns Hjemstavns gård, magasinerne i Dærup, Ernsts Samlinger, Toldbodhus, Mands Samlinger og Willemoesgården.

Forskningsevaluering af Vestfyns museum, publikationer indleveret under Nyere tid

Til bedømmelse er indleveret en publikationsliste med tre publikationer:

1. Rikke Kristensen har øjensynligt været projektansat, da hun forfattede denne publikation om søhelten Peter Willemoes liv og levned og ikke mindst om hvordan hans heltestatus er blevet fejret og holdt i live i lokalsamfundet og hvordan han selv er blevet til et symbol eller et brand. Der er tale om populær forskningsformidling, der med sin gennemillustrerede og sprogligt lette stil henvender sig direkte til det lokalsamfund som publikationen handler om. Den kan ikke forskningsbedømmes.
2. I forbindelse med et Rasmus Nyerup-jubilæum i 2009 koordinerede Museerne på Vestfyn et symposium med indlæg fra forskere ansat ved bl.a. Nationalmuseet, Syddansk Universitet, Det Kongelige Bibliotek og Lunds Universitet, der i bearbejdet form blev udgivet på museets forlag i publikationen "I gamle bøger, i oplukte høje - Rasmus Nyerup 1759-1829". Den indeholder ingen bidrag fra museets fastansatte medarbejdere, dog er det oplyst at redaktøren var ansat i redigeringsfasen og han har desuden skrevet nogle bidrag til bogen. Den kan ikke forskningsbedømmes.
3. En lille populær pjece om en skovpavillion er skrevet af journalist på Fyns Stiftstidende, Ole Carsten Rasmussen og udgivet i samarbejde med Museerne på Vestfyn. Hvorvidt museet har bidraget fagligt eller indholdsmæssigt til den lokalhistoriske fremstilling, fremgår ikke. Den kan ikke forskningsbedømmes.

Konklusion og anbefaling

For at kunne betegnes som museets forskning, skal publikationerne være skrevet af personer med et ansættelsesforhold på museet, det være sig fast, midlertidigt eller i forbindelse med et projekt. Det gælder to publikationer (1 og 2), men for begges vedkommende gælder, at de er skrevet/redigeret af medarbejdere i et ikke nærmere angivet ansættelsesforhold. Nr. 1 er forskningsformidling, og vedrørende nr. 2 er det uklart om redaktørens bidrag overhovedet kan betegnes som museets forskning.

Vi vurderer, at publikationerne ikke er dækkende for museets faglige indsatsområder, som de er beskrevet i arbejdsplanerne (forberedelse af en moderne egnsbeskrivelse, sølvvarefabrikationen i Assens 1890-1975, vestfynske standure, bygningshistoriske undersøgelser af Landmålergården og sammenskrivning af det hidtil indsamlede materiale, Assensbanen og dens betydning, 1864 og Vestfyn samt fremmede på Vestfyn).

En samlet vurdering af forskningen på nyere tids område på Museerne på Vestfyn munder ud i, at den er særdeles sparsom, nærmest ikke eksisterende. De fastansatte medarbejdere er ikke repræsenteret på listen. Der er ansatser til forskningsformidling, men de tre publikationer kan ikke betegnes som forskning ud fra det almene forskningsbegreb. Det hænger delvis sammen med at de videnskabelige personaleresurser er beskedne, men det anbefales, at museet arbejder på at få igangsat nye projekter og afrundet den forskning, der allerede finder sted, så publikationsmængden bliver større og også afspejler en bredere del af de i planerne nævnte indsatsområder.

Den 19. september 2011

Lene Otto
Lektor, ph.d.
Københavns Universitet

Ulla Schaltz
Direktør, cand. Mag.
Museum Lolland-Falster